

NORDMANNSGRAN (*Abies nordmanniana*)**FRØPLANTAGE FP272 “Skelhusmarken”**

STED: Hesselholt afd. 253a, SNS, Himmerland

FRØKILDE: Klonfrøplantage (CSO), 9,7 ha

ANLAGT: 1997

EJER: Skov- og Naturstyrelsen

ANVENDELSE:

Materialet i frøplantagen er særligt udvalgt til produktion af juletræer. Afkommet kan anvendes overalt, hvor nordmannsgran dyrkes.

SÆRLIGE EGENSKABER:

Vurderingerne af afkommets særlige egenskaber er baseret på klonvurderinger i frøplantagen samt på afkomsforsøg. Efterhånden som der foretages genetisk tynding i frøplantagen vil afkommets genetiske kvalitet blive forbedret.

Juletræer: Afkommet fra frøplantagen forventes at give juletræer, som kvalitetsmæssigt er forbedret i forhold til udgangsbevoksningerne, henholdsvis Tversted (F.526 og F.527) og Boller (afkom af F.20). I den første genetiske tynding i 2009 vil der blive lagt særlig vægt på at forbedre **efterhøst kvaliteten**, specielt træernes evne til at holde nålene efter høst. I de senere tyndinger lægges der vægt på at forbedre juletræskvaliteten.

Klippeudbytte: Ved det oprindelige plustræudvalg blev der lagt vægt på træernes grenbygning og nålefyldte. Det må derfor forventes, at klippekvaliteten er en smule forbedret i forhold til udgangsmaterialet. Men der vil i den genetiske tynding ikke blive lagt vægt på at forbedre klippekvaliteten yderligere.

Vækst: Afkom fra Boller plustræerne forventes at have en vækst, der er lidt hurtigere end afkom fra Tversted plustræerne (som vækstmæssigt svarer til Ambrolauri). Via den genetiske tynding vil det være muligt at påvirke og justere afkommets højdevækst. Beslutningen om at justere væksten vil ske i samråd med juletræbranchen.

Udspring: Afkom fra Boller plustræerne vil som udgangspunkt have et senere udspring end afkom fra Tversted plustræerne. Det vil – via den genetiske tynding – være muligt at påvirke og justere afkommets udspring, og det er ønskeligt at få et senere udspring for derigennem at nedsætte risikoen for frostskafer i foråret.

FRØFORSYNING:

Frøplantagen er klar til frøproduktion, og der er høstet frø første gang i 2008. Der forventes en større kommerciel frøhøst i 2009. Henvendelse til SNS, Øresund/Planteavlsstationen, tlf.: 49 19 02 14.

Del af FP272 fotograferet under høsten i november 2008.

FRØKILDEN:

Oprindelse: Materialet formodes oprindeligt at stamme fra Borshomi området i Georgien. Det blev importeret omkring år 1900, og der blev anlagt en del almindelige produktionsbevoksninger.

I Nordjylland blev der anlagt to bevoksninger i Tversted (senere kåret som F.526 og F.527, se frøkildebeskrivelse A-10), og ved Boller blev der anlagt en bevoksning i Dallerup Skov (kåret som F.20). Bevoksningerne i Tversted findes stadig (2008). Den gamle F.20 i Boller er væk; men der findes i dag (2008) fire kårede bevoksninger, som er afkom af F.20.

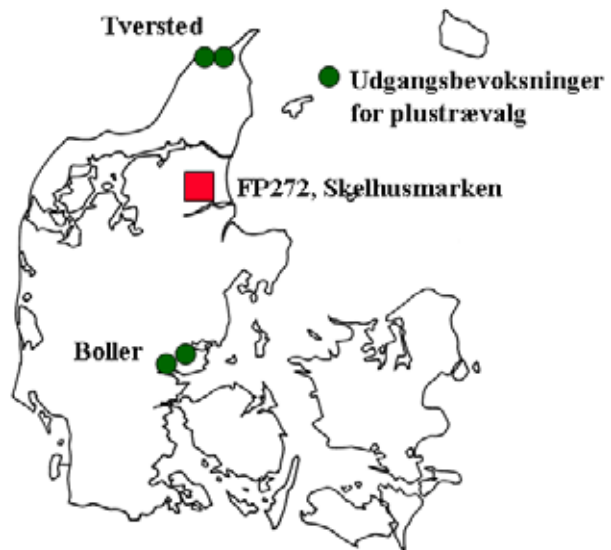
Valg af plustræer: Der blev i alt valgt 100 plustræer til frøplantagen. I F.526 (Tversted) er der valgt ét træ, i F.527 (Tversted) er der valgt 24, og i F.20 afkomene på Boller er der valgt i alt 75 træer. Udvalgskriterierne var sundhed og pyntegrøntkvalitet.

Anlæg af frøplantagen: Kviste fra de 100 udvalgte plustræer (kloner) blev i 1997 højpodet på en eksisterende nordmannsgrankultur på Skelhusmarken.

Afkomsforsøg: Afkom fra Tversted plustræerne blev udlagt i forsøg allerede i 1995 hvorimod hovedparten af Boller afkomene først kom i forsøg i 2003. I afkomsforsøgene er det muligt at sammenligne og vurdere afkommenes egenskaber. Dermed fås også en vurdering af de enkelte plustræers avlsværdier, d.v.s. deres evne til at producere gode afkom. Afkomsforsøgene opgøres af *Skov & Landskab*.

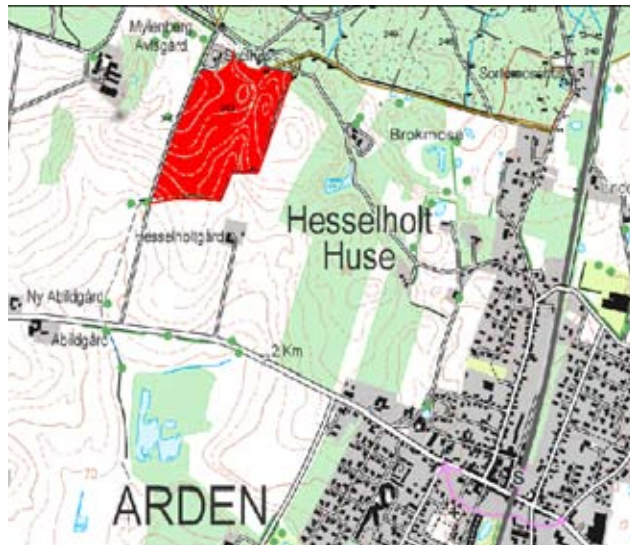
Genetisk tynding: Resultaterne fra afkomsforsøgene bruges til at foretage en genetisk tynding i frøplantagen, d.v.s. at kloner med de dårligste avlsværdier bliver fjernet fra frøplantagen.

Frøplantagen FP272 vil inden frøhøsten i 2009 blive genetisk tyndet for at opnå en genetisk forbedring af afkommet. Kriterierne for tyndingen vil blive fastlagt, når resultaterne fra forsøgene foreligger.

FP272 ligger i den sydlige ende af Rold Skov, mellem Rold og Arden.

© G18/1997 (Kort- og Matrikelstyrelsen)

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt SNS, Øresund/Planteavlstationen eller *Skov & Landskab*.